

KUTATÁSI CÉLOK ÉS MÓDSZERTAN

JELENLEGI HELYZET

- fogalomrendszer tisztázása



JÓ GYAKORLATOK PROBLÉMÁK/NEHÉZSÉGEK



JÖVŐKÉP FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

MÓDSZERTAN

- egyéni szakértői mélyinterjúk (IDI)

CÉLCSOPORT

- Intézeti Főgyógyszerészek

MINTANAGYSÁG

- 21 fő, országos lefedettség



• személyes interjú helyszíne

• telefonos interjú



A KÓRHÁZI-KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG

Alapfogalmak, háttér

AZ INTÉZETI GYÓGYSZERTÁRAK ALAP- ÉS SZAKFELADATAI

LEGGYAKRABBAN MEGFOGALMAZOTT CÉL: MEGFELELNI A 41/2007 EÜM RENDELET MINIMUM KÖVETELMÉNYEINEK, SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK

TEKINTÉSEKRE IS!

INTÉZETI
GYÓGYSZERTÁR

ALAPFELADATOK

A1

gyógyszerek beszerzése, eltartása, raktározása, ellenőrzése, osztály részére történő kiszolgáltatása, szakmai információ nyújtása

A2

magisztrális gyógyszerek készítése

SZAKFELADATOK

S1

parenterális oldatok készítése

S2

keverékinfúziók készítése

S3

citosztatikus keverékinfúziók készítése

S4

betegre szabott gyógyszerosztás végzése

S5

betegágy melletti gyógyszerészeti tanácsadás

S6

közvetlen lakossági gyógyszerellátó tevékenység



AZ INTÉZETI GYÓGYSZERTÁRAK ALAP- ÉS SZAKFELADATAI

KÓRHÁZI

KLINIKAI

ALAPFELADATOK

SZAK-
FELADATOK

OSZTÁLYON VÉGZETT

NEM AZ OSZTÁLYON, DE
AZ OSZTÁLY ÉRDEKÉBEN
VÉGZETT

gyógyszer-ellátás

magisztrális
gyógyszerkészítés

információ-átadás

infúziókészítés

osztályos
gyógyszerészi
tevékenység

beteggy mellletti
tanácsadás

betegre szabott
gyógyszerosztás

információ-átadás

FOGALMAK- KÓRHÁZI VS. KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZET

KÓRHÁZI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG: A 41/2007 EÜM RENDELETBEN MEGFOGALMAZOTT ALAPFELADATOK

- gyógyszerek beszerzése, eltartása, raktározása, ellenőrzése
- osztály részére történő kiszolgáltatása
- szakmai információ nyújtása
- magisztrális gyógyszerek készítése

KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG: MAGÁBAN FOGLALJA AZ OSZTÁLYOS GYÓGYSZERÉSZI MUNKÁT ÉS EZEN BELÜL A BETEGÁGY MELLETTI TANÁCSADÁST IS.

- **a nem az osztályon ellátott, de a gyógyító tevékenységgel összefüggésben végzett** gyógyszerészeti tevékenység is (tanácsadás, információ átadás, segítségnyújtás akár telefonon: gyógyszerek, interakciók, mellékhatások, dózis kapcsán)
- **betegre szabott gyógyszerosztás** (automata, kézi)

FOGALMAK- OSZTÁLYOS ÉS BETEGÁGY MELLETTI MUNKA

OSZTÁLYOS KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG: A TÉNYLEGESEN, FIZIKAILAG IS A KLINIKAI ÉS KÓRHÁZI OSZTÁLYOKON VÉGZETT GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉGEK

- viziteken és a terápiás döntéshozatalban való aktív részvétel
- gyógyszerosztással kapcsolatos feladatok, osztályos gyógyszerkészlet figyelése
- beteg táplálás terápiájának kontrollja
- interakciók kiszűrése, mellékhatások dokumentálása és csökkentése, helyes dózis meghatározása
- és a betegágy mellett végzett munka is!

BETEGÁGY MELLETTI TANÁCSADÁS: AZ OSZTÁLYON VÉGZETT GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG AZON RÉSZE, MELY A BETEGGEL VALÓ INTERAKCIÓKAT ÉS INTERVENCIÓKAT FOGLALJA MAGÁBAN

- gyógyszer anamnézis felvétele (reális kép kapható!)
- kommunikáció a beteggel (pszichológiai hatások)
- beteg edukáció



A KÓRHÁZI-KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG

Jelenlegi helyzet

HELYZETÉRTÉKELÉS: ALAP- ÉS SZAKFELADATOK




KÓRHÁZI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG

- cél a minimum személyi feltételek teljesítése (41 /2007 EüM rendelet)
- erőforrás hiány
- gyógyszerkerettel vagy anélkül
- likviditási problémák?
- magisztrális laborok helyzete



SPECIÁLIS SZAKFELADATOK

- nagyobb laborok: parenterális oldatok, keverékinfúziók, citosztatikus keverékinfúziók nemzetközi standardoknak megfelelő színvonalú gyártása
- több helyen **CATO-rendszer**
- kórházi osztályon való infúziókészítés vs. **regionális laborok?** — 

„A **regionális cito laborok** nagyon jók lennének, ez olyan, mintha arra gondolnánk, hogy nem kell szuperszonikus repülőt telepíteni 10 kilométerenként!”

A KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZET KÖRÉBE TARTOZÓ SZAKFELADATOK



KOMOLY FEJLŐDÉSI POTENCIÁLT A KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZET JELENT...

- **betegbiztonság + gyógyszerbiztonság**
- prioritás a **beteg gyógyszerelésének teljes nyomon követhetősége** és dokumentáltsága
- **betegre szabott gyógyszerosztás**
 - **Unit-Dose** / Multi-Dose / Daily-Dose
 - **gyógyszerosztó automaták** további terjedése (korlátok)



OSZTÁLYOS GYÓGYSZERÉSZI MUNKA FEJLESZTÉSE

- **nagyon jó eredmények, jó orvosi elfogadottság és menedzsment támogatás**
- **osztályos klinikai gyógyszerészi tevékenység** bevezetése / fejlesztése (teljes vagy részmunkaidő)
- a **terápiás döntéshozatalba** való aktív bekapcsolódás- kapcsolat a szakszeméllyel, elsősorban az orvosokkal és nővérekkel
- **betegágy melletti gyógyszerészi tevékenység** / tanácsadás

AMI JÓL MŰKÖDIK, ÉS AMI HIÁNYZIK A RENDSZERBŐL*

*egyes intézmények szintjén

 a jogszabályban foglaltaknak való megfelelés (41/2007 EüM rendelet)




 az intézmény gyógyszerellátásának zavartalan biztosítása, fizetőképesség fenntartása



 infúziókészítés szakmai mederbe terelése/CATO labor



 klinikai vizsgálatokban való részvétel szabályozása



 betegre szabott gyógyszerosztás megvalósítása automatával




 osztályos gyógyszerészi jelenlét és betegágy melletti tanácsadás



 tételes finanszírozású gyógyszerek adminisztrációja



 egységes informatikai rendszer kialakítása, mely támogatja az összes kórházi és klinikai gyógyszerészi feladat végzését

 infrastrukturális fejlesztések- modern intézeti gyógyszertárak, nem az alagsorban!

AMIRE BÜSZKÉK A SAJÁT
INTÉZMÉNYÜNKBEN



ÉS AMI MÁS INTÉZMÉNYEKBEN HIÁNYOZHAT A
RENDSZERBŐL



AZ OSZTÁLYOS KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG

Jelen helyzet és előnyök

AZ OSZTÁLYOS KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG JELENE



„Annyira sűrű az elmúlt 9 év, annyira sok a feladat, hogy nem tudunk állandó gyógyszerészi jelenlétet biztosítani az osztályra. Egy szakvizsgás gyógyszerész **dekubitusz-táplálási csoport tagja** volt, ő volt fent osztályon.”

„Arról tudtam meggyőzni a Főigazgatót, hogy **vegyünk fel egy embert, aki csak osztályon van** napi 8 órában, ezzel gyakorlatilag elindultak dzsungelharcosként egy machete-vel a kezükben... **Lehet mérni a gyógyszerfelhasználást, szövődményeket és súlyosságukat, a beteg életminőségét.** Ez a gyógyszerész mindenkiel kitöltötte a QOL kérdőívet, tápláltsági kérdőívet, ... **Hirtelen azt kezdtük látni, hogy a beavatkozás eredményeképp javultak a mutatók. Kevesebbet tartózkodtak bent. Kevesebb antibiotikum fogyott. A betegek elkezdtek megszeretni.**”

AZ OSZTÁLYOS KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG ELŐNYEI



„Fontos lenne a gyógyszerészi jelenlét azokon az osztályokon, ahol sok tablettát szed a beteg, mert hiába tagadjuk, a beteg hoz be kintről gyógyszer. Beteg gyógyszer anamnézisének felvétele, interakciók, mikor kéne bevenni, hogyan?”

„Az osztályos gyógyszerészi tevékenység a hazamenő betegnél tudna sokat segíteni.”

BETEGBIZTONSÁG
GYÓGYSZERBIZTONSÁG
GYÓGYSZER ANAMNÉZIS
POLIPRAGMÁZIA
FARMAKOVIGILANCIA
INTERAKCIÓK
ADEKVÁT TERÁPIA
ŐSZINTE KOMMUNIKÁCIÓ
BIZALOM, PSZICHOLÓGIAI HATÁSOK
BETEG EDUKÁCIÓ - COMPLIANCE
TÁPLÁLÁSI TEAM-EK
jobb általános állapot, gyorsabb
gyógyulás

AZ OSZTÁLYOS KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG ELŐNYEI



AZ ORVOS AZZAL FOGLALKOZHAT
AMIHEZ A LEGJOBBAN ÉRT

SEGÍTSÉG A TERÁPIÁS
DÖNTÉSHOZATALBAN

ADEKVÁT, KÖLTSÉGHATÉKONY
TERÁPIA

GYÓGYSZERELÉSI HIBÁK
KIKÜSZÖBÖLÉSE

nem megfelelő gyógyszer, alul-
vagy túladozózás, szedés
körülményei, interakciók,
mellékhatások, költséghatékonyság

„Főképp a sebészeti osztályokon, **antibiotikum
kezelések kapcsán** szoktak minket felhívni
osztályra. Emellett a gyerekgyógyászat a másik
terület, ahol mindig utána kellett nézni
valaminek.”

„Az orvosnak sok mindent kell tanulnia a saját
szakmájában, **komfortérzést ad**, ha van mellette
egy gyógyszerész. Megbízható segítség a
háttérben a gyógyszerész.”

„**Gazdaságosabban** tudnak gyógyítani, új terápiákra
felhívni a figyelmet, esélyt ad egy korszerűbb
gyógyszerellátásra. Sajnos a háziiorvosi rendszer
bedönti az egészséget, miután ugyanis a beteg kikerül
a kórházból, a háziorvos sajnos hajlamos felülírni a
terápiát, amit ott beállítottak a betegnek.”

AZ OSZTÁLYOS KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG ELŐNYEI



„KIFEHÉRÍTETT RENDSZER”
mellékhatások, interakciók
kommunikáció!

KÖLTSÉGHATÉKONYSÁG
osztályos
gyógyszerkészletek
átláthatósága,
minimalizálása
anomáliák megszüntetése

CSÖKKEN A BETEGNAPOK
SZÁMA

KÖLTSÉGMEGTAKARÍTÁS

KEVESEBB NOSOCOMIALIS
FERTŐZÉS

HAMARABB KERESŐKÉPES
GDP

AZ OSZTÁLYOS GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG ELŐFELTÉTELEI



FIATAL, MOTIVÁLT, AMBICIÓZUS GYÓGYSZERÉSZEK



HIVATÁSTUDAT, FELKÉSZÜLTSG



GYÓGYSZERÉSZI LÉTSZÁM



REZIDENSI HELYEK



KLINIKAI ISMERETEK MEGSZERZÉSE



MINIMUM EGY ÉVES, INTÉZETI GYÓGYSZERTÁRBAN MEGSZERZETT SZAKMAI
TAPASZTALAT



KIVÁLÓ KOMMUNIKÁCIÓS KÉSZSÉG



KÖZÖS NYELVET BESZÉLNI AZ ORVOSSAL



SZEMÉLYISÉGTÍPUS- ALKALMASSÁG

AZ OSZTÁLYOS GYÓGYSZERÉSZI TEVÉKENYSÉG TERJEDÉSÉNEK GÁTJAI

| | | |
|---|--|--|
| X | KÓRHÁZ MENEDZSMENT HOZZÁÁLLÁSA | vezetés |
| X | INTÉZETI FŐGYÓGYSZERÉSZ | |
| X | STÁTUSZ HIÁNY (bér finanszírozás) | létszámhiány |
| X | MUNKAERŐ HIÁNY (regionális eltérések) | |
| X | REZIDENSI HELYEK (kevés, hol?) | |
| X | OKTATÁSI RENDSZER (nincs az alapképzésben) | ipar/ közforgalom/ kórházi-klinikai vonal |
| X | GYÓGYSZERÉSZ-KORFA | kor-összetétel és tapasztalat |
| X | TAPASZTALATHIÁNY (nincs kitől tanulni) | |
| X | ORVOSOK ÁLTALI ELISMERTSÉG | szakma presztízse |
| X | SZABÁLYOZÁS HIÁNYOSSÁGAI (kompetencia, felelősség, hatáskör) | szabályozás és háttér |
| X | FINANSZÍROZÁS KÉRDÉSEI (HBCS?) | |



A KÓRHÁZI-KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZET JÖVŐKÉPE

Hova tart a terület ma
Magyarországon?

A KÓRHÁZI-KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZET JÖVŐKÉPE

IRÁNY: KLINIKAI
GYÓGYSZERÉSZET
VÁLTOZÁS: MINIMUM 10 ÉV!

BETEGBIZTONSÁG

GYÓGYSZERBIZTONSÁG



betegre szabott gyógyszerosztás (automatával vagy kézi módszerrel)
osztályos gyógyszerészeti jelenlét
betegágy melletti tanácsadás



Bajcsy-Zsilinszky Kórház (Budapest)
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház (Miskolc)
Csolnoky Ferenc Kórház (Veszprém)
Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház (Székesfehérvár)
Péterfy Sándor Utcai Kórház (Budapest)
Semmelweis Egyetem (Budapest)
Szegedi Tudományegyetem Új Klinika (Szeged)

MI SZÜKSÉGES A VÁLTOZÁSHOZ?

OKTATÁSI RENDSZER ÁTALAKÍTÁSA

- SZAKOSODÁS, „kész” klinikai gyógyszerészek

KÖZÖS ALAPKÉPZÉS ÉS TOVÁBBKÉPZÉSEK (ORVOS-GYÓGYSZERÉSZ)

- ALAPKÉPZÉS, KÖZÖS KURZUSOK, rezidens képzés
- megismertetni az orvosokkal a klinikai gyógyszerészetet- orvosok-orvosoknak
- nem elég tehát szakmán belül kommunikálni a sikereket

AZ „JÓ GYAKORLATOK” HOZZÁFÉRHETŐVÉ TÉTELE

- példák: tételes elszámolású gyógyszerek adminisztrációja, gyógyszerkartonok, innovatív lólapok, rezisztencia térkép alapú terápiai javaslatok

A GYÓGYSZERÉSZ SZAKMA ELISMERTSÉGÉNEK JAVÍTÁSA

- EGYES KLINIKAI GYÓGYSZERÉSZEK IMÁZSFORMÁLÓ SZEREPE (szakma megítélése)
- HITELESSÉG- MAGABIZTOS TUDÁS

SZAKMAI SZERVEZETEK SZEREPE

- KOMPETENCIA/FELELŐSSÉG, FINANSZÍROZÁS, OKTATÁS szabályozása



KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Csík Laura Berta